

Lausuntopyyntö STM 2015

1. Vastaajatahon virallinen nimi

Vastaajien määrä: 1

Nimi

- Kauniaisten kaupunki

2. Vastauksen kirjanneen henkilön nimi

Vastaajien määrä: 1

Nimi

- Gun Söderlund

3. Vastauksen vastuuhenkilön yhteystiedot

Vastaajien määrä: 1

Nimi	Asema organisaatiossa	Matkapuhelin	Sähköposti
Christoffer Masar	kaupunginjohtaja	0504110163	christoffer.masar@kauniainen.fi

4. Lausuntopyyntöä käsittelevä päivämäärä toimituksessa

Vastaajien määrä: 1

08.02.2016

5. Toimielimen nimi

Vastaajien määrä: 1

Nimi

- kaupunginvaltuusto

6. Onko vastaaja

Vastaajien määrä: 1

7. Kunta numero tilastokeskuksen luokituksessa

Vastaajien määrä: 1

	Kunta numero tilastokeskuksen luokituksessa
005 Alajärvi	0
020 Akaa	0
005 Alajärvi	0
009 Alavieska	0
010 Alavus	0
016 Asikkala	0
018 Askola	0
019 Aura	0
035 Brändö	0
043 Eckerö	0
046 Enonkoski	0
047 Enontekiö	0
049 Espoo	0
050 Eura	0
051 Eurajoki	0
052 Evijärvi	0
060 Finström	0
061 Forssa	0
062 Föglö	0
065 Geta	0
069 Haapajärvi	0
071 Haapavesi	0
072 Hailuoto	0
074 Halsua	0
075 Hamina	0
076 Hammarland	0
077 Hankasalmi	0
078 Hanko	0
079 Harjavalta	0
081 Hartola	0
082 Hattula	0
086 Hausjärvi	0
111 Heinola	0
090 Heinävesi	0
091 Helsinki	0
097 Hirvensalmi	0
098 Hollola	0
099 Honkajoki	0
102 Huittinen	0
103 Humppila	0
105 Hyrynsalmi	0
106 Hyvinkää	0
283 Hämeenkoski	0
108 Hämeenkyrö	0
109 Hämeenlinna	0
109 Hämeenlinna	0
139 Ii	0

140 Iisalmi	0
142 Iitti	0
143 Ikaalinen	0
145 Ilmajoki	0
146 Iloanta	0
153 Imatra	0
148 Inari	0
149 Inkoo	0
151 Isojoki	0
152 Isokyrö	0
164 Jalasjärvi	0
165 Janakkala	0
167 Joensuu	0
169 Jokioinen	0
170 Jomala	0
171 Joroinen	0
172 Joutsa	0
174 Juankoski	0
176 Juuka	0
177 Juupajoki	0
178 Juva	0
179 Jyväskylä	0
181 Jämijärvi	0
182 Jämsä	0
186 Järvenpää	0
202 Kaarina	0
204 Kaavi	0
205 Kajaani	0
208 Kalajoki	0
211 Kangasala	0
213 Kangasniemi	0
214 Kankaanpää	0
216 Kannonkoski	0
217 Kannus	0
218 Karijoki	0
224 Karkkila	0
226 Karstula	0
230 Karvia	0
231 Kaskinen	0
232 Kauhajoki	0
233 Kauhava	0
235 Kauniainen	1
236 Kaustinen	0
239 Keitele	0
240 Kemi	0
320 Kemijärvi	0
241 Keminmaa	0
322 Kemiönsaari	0
244 Kempele	0
245 Kerava	0
249 Keuruu	0

250 Kihniö	0
256 Kinnula	0
257 Kirkkonummi	0
260 Kitee	0
261 Kittilä	0
263 Kiuruvesi	0
265 Kivijärvi	0
272 Kokkola	0
271 Kokemäki	0
272 Kokkola	0
273 Kolari	0
275 Konnevesi	0
276 Kontiolahti	0
280 Korsnäs	0
284 Koski TI	0
285 Kotka	0
286 Kouvola	0
286 Kouvola	0
287 Kristiinankaupunki	0
288 Kruunupyy	0
290 Kuhmo	0
291 Kuhmoinen	0
295 Kumlinge	0
297 Kuopio	0
300 Kuortane	0
301 Kurikka	0
301 Kurikka	0
304 Kustavi	0
305 Kuusamo	0
312 Kyyjärvi	0
316 Kärkölä	0
317 Kärsämäki	0
318 Kökar	0
319 Köyliö	0
398 Lahti	0
399 Laihia	0
400 Laitila	0
407 Lapinjärvi	0
402 Lapinlahti	0
403 Lappajärvi	0
405 Lappeenranta	0
408 Lapua	0
410 Laukaa	0
416 Lemi	0
417 Lemland	0
418 Lempäälä	0
420 Leppävirta	0
421 Lestijärvi	0
422 Lieksa	0
423 Lieto	0
425 Liminka	0

426 Liperi	0
444 Lohja	0
430 Loimaa	0
430 Loimaa	0
433 Loppi	0
434 Loviisa	0
435 Luhanka	0
436 Lumijoki	0
438 Lumparland	0
440 Luoto	0
441 Luumäki	0
442 Luvia	0
475 Maalahti	0
444 Lohja	0
478 Maarianhamina	0
480 Marttila	0
481 Masku	0
483 Merijärvi	0
484 Merikarvia	0
489 Miehikkälä	0
481 Masku	0
491 Mikkeli	0
494 Muhos	0
495 Multia	0
498 Muonio	0
499 Mustasaari	0
500 Muurame	0
503 Mynämäki	0
504 Myrskylä	0
505 Mäntsälä	0
508 Mänttä-Vilppula	0
507 Mäntyharju	0
529 Naantali	0
531 Nakkila	0
532 Nastola	0
508 Mänttä-Vilppula	0
529 Naantali	0
535 Nivala	0
536 Nokia	0
538 Nousiainen	0
541 Nurmes	0
543 Nurmijärvi	0
545 Närpiö	0
560 Orimattila	0
561 Oripää	0
562 Orivesi	0
563 Oulainen	0
564 Oulu	0
309 Outokumpu	0
576 Padasjoki	0
577 Paimio	0

564 Oulu	0
578 Paltamo	0
445 Parainen	0
580 Parikkala	0
581 Parkano	0
599 Pedersören kunta	0
583 Pelkosenniemi	0
854 Pello	0
584 Perho	0
588 Pertunmaa	0
592 Petäjavesi	0
593 Pieksämäki	0
595 Pielavesi	0
598 Pietarsaari	0
601 Pihtipudas	0
604 Pirkkala	0
607 Polvijärvi	0
608 Pomarkku	0
609 Pori	0
611 Pornainen	0
638 Porvoo	0
614 Posio	0
615 Pudasjärvi	0
616 Pukkila	0
619 Punkalaidun	0
620 Puolanka	0
623 Puumala	0
624 Pyhtää	0
625 Pyhäjoki	0
626 Pyhäjärvi	0
630 Pyhäntä	0
631 Pyhäranta	0
635 Pälkäne	0
636 Pöytyä	0
636 Pöytyä	0
678 Raabe	0
710 Raasepori	0
680 Raisio	0
681 Rantasalmi	0
683 Ranua	0
684 Rauma	0
684 Rauma	0
686 Rautalampi	0
687 Rautavaara	0
689 Rautjärvi	0
691 Reisjärvi	0
694 Riihimäki	0
697 Ristijärvi	0
698 Rovaniemi	0
700 Ruokolahti	0
702 Ruovesi	0

704 Rusko	0
704 Rusko	0
707 Rääkkylä	0
729 Saarijärvi	0
732 Salla	0
734 Salo	0
736 Saltvik	0
790 Sastamala	0
738 Sauvo	0
739 Savitaipale	0
740 Savonlinna	0
740 Savonlinna	0
742 Savukoski	0
743 Seinäjoki	0
743 Seinäjoki	0
746 Sievi	0
747 Siikainen	0
748 Siikajoki	0
791 Siikalatva	0
749 Siilinjärvi	0
751 Simo	0
753 Sipoo	0
755 Siuntio	0
758 Sodankylä	0
759 Soini	0
761 Somero	0
762 Sonkajärvi	0
765 Sotkamo	0
766 Sottunga	0
768 Sulkava	0
771 Sund	0
777 Suomussalmi	0
778 Suonenjoki	0
781 Sysmä	0
783 Säkyä	0
831 Taipalsaari	0
832 Taivalkoski	0
833 Taivassalo	0
834 Tammela	0
837 Tampere	0
844 Tervo	0
845 Tervola	0
846 Teuva	0
848 Tohmajärvi	0
849 Toholampi	0
850 Toivakka	0
851 Tornio	0
853 Turku	0
857 Tuusniemi	0
858 Tuusula	0
859 Tyrnävä	0

886 Ulvila	0
887 Urjala	0
889 Utajärvi	0
890 Utsjoki	0
892 Uurainen	0
893 Uusikaarlepyy	0
895 Uusikaupunki	0
785 Vaala	0
905 Vaasa	0
908 Valkeakoski	0
911 Valtimo	0
092 Vantaa	0
915 Varkaus	0
918 Vehmaa	0
921 Vesanto	0
922 Vesilahti	0
924 Veteli	0
925 Vieremä	0
927 Vihti	0
931 Viitasaari	0
934 Vimpeli	0
935 Virolahti	0
936 Virrat	0
941 Vårdö	0
946 Vöyri	0
976 Ylitornio	0
977 Ylivieska	0
980 Ylöjärvi	0
981 Ypäjä	0
989 Ähtäri	0
992 Äänekoski	0

8. 1. Hallituksen aluejakolinjauksen mukaan perustettavat itsehallintoalueet muodostetaan maakuntajaon pohjalta. Onko nykyinen maakuntajako oikea peruste itsehallintoalueiden muodostamiselle?

Vastaajien määrä: 1

9. 2. Voitte perustella edellistä vastaustanne.

Vastaajien määrä: 1

- Kansallisesti sosiaali- ja terveydenhuollon uudistus on tärkeää mm. palvelujen saatavuuden, terveyserojen kaventamisen ja talouden näkökulmasta. Helsingin seutu poikkeaa kuitenkin sekä väestöpohjaltaan ja elinkeino- ja yhdyskuntarakenteeltaan että alueen muuta maata yleisempien ongelmien, kuten esim. syrjäytymisestä johtuvien ilmiöiden takia. Tämän takia maakuntajakoon perustuva itsehallintoalueratkaisu ei palvele Helsingin seudun kehittämistä eikä toimi alueen hallinnollisena ratkaisuna parhaalla mahdollisella tavalla.

Kauniaisten kaupunki katsoo, että maakuntajako ja sen mukaiset 18/15 itsehallintoaluetta on rakenne, joka ei ota huomioon metropolialueen erityispiirteitä. 1,6 miljoonan asukkaan Uusimaa on itsehallintoalueena niin suuri, että integroidun sosiaali-, terveys- ja erikoissairaanhoidon palvelut kattavan palvelujärjestelmän luominen siihen liittyvine omaisuus- ja henkilöstösiirtoineen (60 000 työntekijää) sisältää suuret toiminnalliset ja taloudelliset riskit.

HUS vastaa muun erikoissairaanhoidon palveluiden ohella koko Suomen osalta tietyistä erityisen vaativan erikoissairaanhoidon palveluista. Sairaaloihin perustetut osaamiskeskukset ovat parantaneet toiminnan tehokkuutta ja hoidon laatua ja HUS tukipalvelujen keskittäminen ja kehittäminen on tuottanut myös hyviä tuloksia. HUS:n on perusteltua toimia jatkossakin erikoissairaanhoidon palvelujen tuottajana sote-alueella.

Asiakaslähtöiset sosiaali- ja perusterveydenhuollon sekä niiden ja erikoissairaanhoidon integroivat palvelukokonaisuudet on varmistettava yhteisesti asetettujen tavoitteiden, yhteisten palvelu-ketjujen ja –kuvausten sekä toiminnanohjauksen tukena toimivan tietojärjestelmän avulla.

Jos itsehallintoalueet muodostetaan maakuntajako pohjalta, olisi perustason sosiaali- ja terveys-palveluiden tuottaminen Uudenmaan alueella Kauniaisten kaupungin näkemyksen mukaan tarkoituksenmukaista organisoida muutamalla itsehallintoalueen sisäisellä alueella. Näin toimien uudistuksessa on paremmat mahdollisuudet toteuttaa sille asetetut tavoitteet mm. hyödyntämällä paikallisia verkostoja ja asiakasrajapinnan tuntemusta sekä turvaamalla paikallisten erityistarpeiden huomioiminen ja asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet. Malli mahdollistaa tiiviin yhteistyön alueen kuntien kanssa terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi, jossa mm. sivistystoimella on keskeinen rooli. Toisaalta uudistuksessa rakennetaan tulevaisuuden palveluja ja on oletettavaa ja toivottavaa, että sähköiset palvelut, etäpalvelut ja muu kehitys mahdollistavat uusia toimintatapoja, joissa nykyisten lähipalvelujen merkitys muuttuu.

10. 3. Tämä kysymys vain kuntien valtuustoille: Hallituksen aluejakolinjauksen mukaan perustettavat itsehallintoalueet muodostetaan maakuntajaon pohjalta. Minkä nykyisen maakunnan pohjalta muodostettavaan itsehallintoalueeseen kuntanne katsoo perustelluksi kuulua? (liite: Manner-Suomen maakunnat)

Vastaajien määrä: 1

11. 4. Voitte perustella edellistä vastaustanne.

Ei vastauksia.

12. 5. Itsehallintoalueet järjestävät sote-palvelut joko yksin tai lailla säädettyjen kolmen itsehallintoalueen täytyy järjestää palvelut yhdessä sopimalla toisen itsehallintoalueen kanssa. Sosiaali- ja terveydenhuollossa on jatkossa maassa 15 selkeää alueellista kokonaisuutta, joilla sote-palvelut järjestetään. Miten arvioitte tehtyä ratkaisua?

Vastaajien määrä: 1

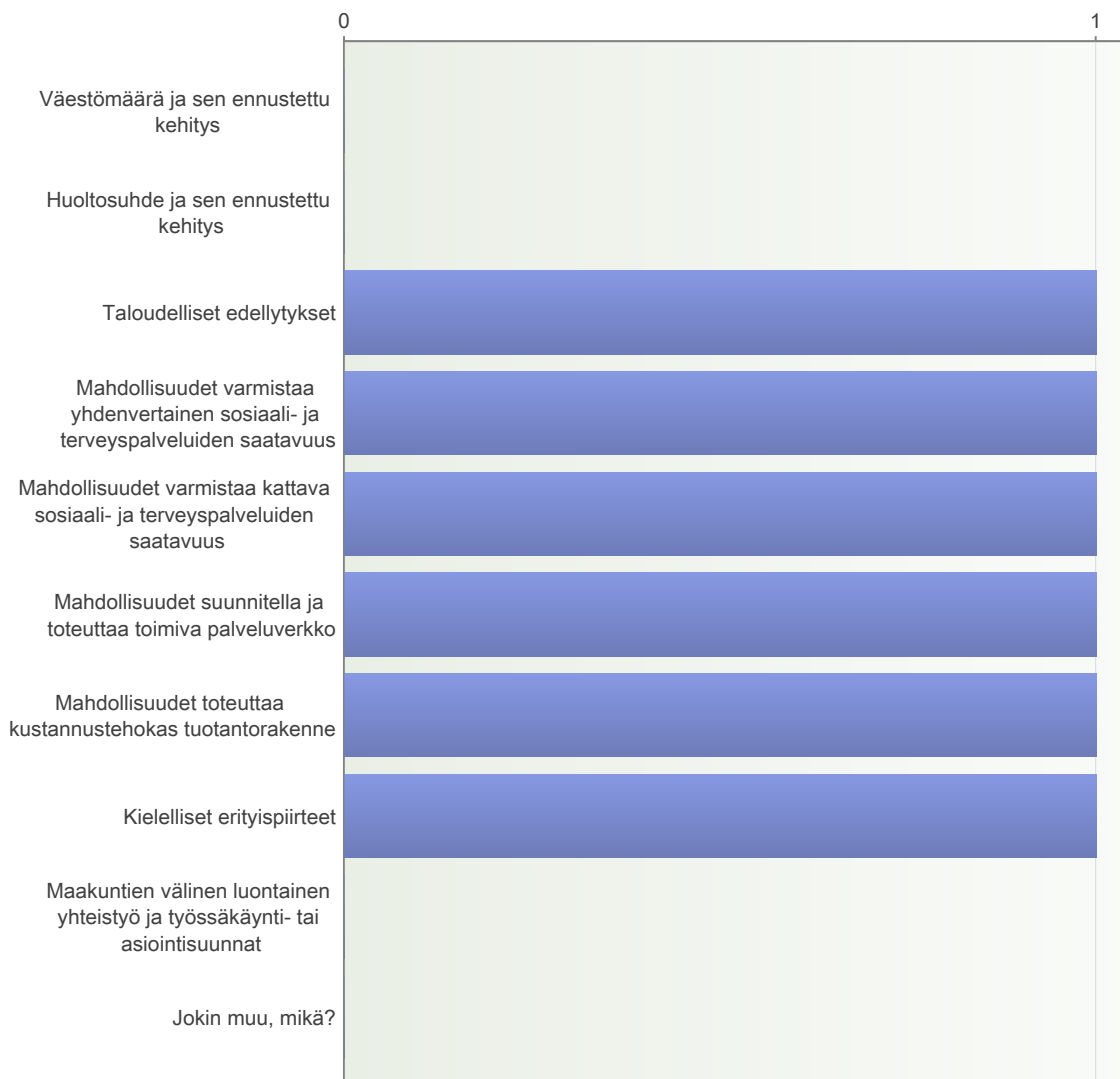
- Kauniaisten kaupunki näkee riskinä muun muassa sen, että hallinnon selkeyttämistavoitteet, osallistumisoikeuksien aito toteutuminen ja päätöksenteon läpinäkyvyys eivät toteudu hallituksen linjausten perustelumuiotiossa esitetyn mukaisesti. Se, että tulevaisuuden kunta olisi paikallisen demokratian ja elinvoimaan liittyvien asioiden laaja-alainen toimija vaarantuu.

Maakuntajaon pohjalta tehtynä tarkastelu on tehty nykyisten organisaatioiden näkökulmasta, eikä esim. asukas- ja asiakasnäkökulmasta. Sote-organisaation rakentaminen vanhan maakuntajaon mukaisesti ei ole nykyhetkeä eikä tulevaisuutta ajatellen perusteltua.

Tehty ratkaisu ei myöskään edistä sote-uudistukselle asetetun 3 miljardin euron säästötavoitteen toteutumista. Useampi itsehallintoalue ei väestöpohjaltaan tai taloudelliselta kantokyvyltään pysty saavuttamaan uudistuksen tavoittelemia säästöjä tai kustannustehokasta tuotantorakennetta. Uudistuksen hyödyt menetetään, mikäli perustetaan itsehallintoalueita, jotka jo lähtökohdiltaan ovat täysin riippuvaisia muiden itsehallintoalueiden tai valtion maksamista tasausmaksuista.

13. 6. Minkä kriteerien perusteella tulisi päättää siitä, mitkä kolme itsehallintoaluetta järjestävät sosiaali- ja terveyspalvelut muiden itsehallintoalueiden kanssa? Voit valita yhden tai useampia

Vastaajien määrä: 1

14. 7. Itsehallintoalueet tulevat tarvitsemaan yhteistyökumppaneita palveluiden järjestämisessä.

Mikä tai mitkä ovat alueellenne luontaiset yhteistyösuunnat?

Vastaajien määrä: 1

- Etelä-Suomen työssäkäyntialue
- Pääkaupunkiseudun yhteistyö
- Espoo–Kauniainen–Kirkkonummi–Vihti-yhteistyö
- Helsingin seudun yhteistyö
- HUS
- HSL
- HSY

15. 8. Jos se itsehallintoalue, johon katsotte kuntanne kuuluvan, osoittautuu myöhemmin tehtävän päätöksen johdosta sellaiseksi itsehallintoalueeksi, joka ei vastaa itsenäisesti sote-palvelujen järjestämisestä, onko sillä vaikutusta kunnan kantaan siitä, mihin itsehallintoalueeseen kunnan tulisi kuulua?

Vastaajien määrä: 1

16. 9. Voitte perustella edellistä vastaustanne.

Ei vastauksia.

17. 10. Hallituksen linjauksen mukaan itsehallintoalueille osoitetaan sosiaali- ja terveydenhuollon lisäksi 1.1.2019 lähtien seuraavat tehtävät: pelastustoimen tehtävät, maakuntien liittojen tehtävät ja ELY-keskusten alueellisen kehittämisen tehtävät sekä lisäksi mahdollisesti ympäristöterveydenhuolto. Mitä muita tehtäviä olisi mielestänne tarkoituksenmukaista siirtää itsehallintoalueille?

Vastaajien määrä: 1

- Itsehallintoalueiden ja kuntien väliseen työnjakoon tulee uudistuksen jatkovalmistelussa kiinnittää suurta huomiota. Itsehallintoalueiden tehtävät ja kunnan yleiseen toimialaan kuuluvat tehtävät ja työnjako tulee selkeästi määrätä laissa.

Kauniaisten kaupunki suhtautuu varauksellisesti yritys- ja työllisyyspalveluiden järjestämisvastuun siirtämiseen itsehallintoalueille. Päällekkäiset organisaatiot ja päätöksentekojärjestelmät eivät edesauta yritysten ja työpaikkojen sijoittumista seudulle. Metropolialueella yhteinen MAL-suunnittelu ohjaa onnistuneen elinkeinopolitiikan toteuttamista.

Maakuntakaavoituksen tasoinen tarkastelu ml. merkittävimmät liikenneväylät on tarkoituksenmukaista osoittaa

itsehallintoalueille. Uudellamaalla tulee ottaa huomioon toimivat, olemassa olevat käytännöt Helsingin seudun MAL-yhteistyössä. Yleispiirteisen maakuntakaavan ja kuntien oman kaavoituksen väliin tarvitaan seudullinen tarkastelu, jossa voidaan ottaa huomioon kaupunkiseudun erityistarpeet.

Sen sijaan maakunnallista kaavoitusta yksityiskohtaisempi kaavoitustyö tulee maankäytön kokonaisprosessin näkökulmasta tapahtua kunnassa. Asemakaavatyöllä on suuri merkitys kunnan paikallisen identiteetin vahvistajana ja vaalijana. Kunnilla on paras asiantuntemus paikallisista oloista ja kunkin hankkeen tarkoituksenmukaisuudesta ja kaavoitus liittyy kiinteästi rakentamisen suunnitteluun, tontinluovutukseen, kunnan palveluverkon, asuntojen ym. infran rakentamiseen. Yksityiskohtaisen kaavoitustyön säilyttäminen kunnissa on myös edellytys sille, että kuntien päätösvaltaa elinvoimaan liittyvissä asioissa hallituksen tavoitteen mukaisesti vahvistetaan. Ilman asemakaavavaltaa poistuu kunnilta myös yksi tärkeimpiä elinvoimaisuuden kehittämiseen liittyvistä työkaluista.

Ympäristökeskusten ja rakennusvalvonnan työ liittyy useissa kohdin yksityiskohtaiseen kaavoitukseen, eri selvitysten ja rakentamisen prosessien kautta. Näin ollen sekä viranomaisten kenttätyö että asiakaspalvelu tulee säilyttää lähellä kuntalaisia eikä itsehallintoalueelle tule siirtää ympäristönsuojelu- ja rakennusvalvontatehtäviä. Näiden asioiden merkitys korostuu tulevaisuuden kunnassa. Erityisesti rakennusvalvonnan säilyminen kunnallisena on tärkeä edellytys sille, että kunta pystyy vaikuttaman elinvoimaisuuteensa. Kaavoituksella ja rakennusvalvonnalla sovitetaan yhteen muun muassa rakentamista, palveluita ja lähivirkistystä. Siksi paikallistuntemus on ensiarvoisen tärkeää relevanttien asioiden tunnistamiseksi ja onnistuneiden ratkaisujen mahdollistamiseksi.

Ely-keskusten ympäristövalvonnan tehtävät voidaan siirtää itsehallintoalueille.

Pääkaupunkiseudulla ja kehyskunnissa liikenteen infrarakentamisen kustannusten kohdistaminen nykyistä HSL-aluetta laajemmalle alueelle, kuten esimerkiksi itsehallintoalueelle tai sen osalle, on perusteltua ja oikeudenmukaista, koska infrastruktuurin käyttäjät tulevat HSL -aluetta laajemmalta alueelta. Tällä on myös yhteys itsehallintoalueen liikenneratkaisuihin.

Kauniaisten kaupunki kannattaa HSY:n nykyistä kuntayhtymämuotoa, johon uusien jäsenkuntien liittyminen on mahdollista.

Pelastustoimi tulee selvittää erikseen huolellisesti. Pelastuslaitosten ja niillä sijaitsevien toimipisteiden määrissä ja sijainneissa on otettava huomioon toisaalta väestömäärät, mutta myös etäisyydet ja kohtuullinen saavutettavuus.

18. 11. Millä keinoin tulisi varmistaa itsehallintoalueiden ja kuntiin jäävien tehtävien välinen yhteys hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä?

Vastaajien määrä: 1

- Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on käsitteenä monitasoinen. Se ulottuu laajemmasta kansallisesta kontekstista (esim. lainsäädäntö, taloudellinen tilanne ja muu yhteiskunnallinen kehitys) palvelujärjestelmään, ml. yksityinen ja kolmas sektori, ja mikrotason konkreettisiin asiakaskohtaisiin. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen johtamisen rakenteet ja käytännöt ovat kunnissa hyvin erilaisia. Parhaimmillaan se on kunnan strateginen valinta ja toimintaa ohjaava perusta, jota tukevat poikkihallinnollista yhteistyötä koordinoivat ja ohjaavat rakenteet. Kaikkien toimialojen osaaminen ja palvelut muodostavat kuntalaisen hyvinvointia ja terveyttä edistävän palvelukokonaisuuden ja käytännöt. Tämä ei vielä toteudu kaikissa kunnissa. Kuntien erilaisista lähtökohdista johtuen yhteinen ymmärrys hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä sekä käsitteenä että eri toimijoiden roolina ja käytännön toimintana on edellytys itsehallintoalueiden ja kuntien yhteistyön onnistumiselle.

Kuntien ja itsehallintoalueen on sovittava yhteisesti toiminnan suunta ja määritettävä selkeät tavoitteet toimintakausittain (alueiden ja kuntien yhteinen strategia ja hyvinvointisuunnitelma), joiden tulee perustua mm. tutkimustietoon ja koottuun hyvinvointitietoon. Niiden tuottamisen päävastuu olisi alueilla. Kunnille kuuluu myös hyvinvointitiedon tuottaminen, mutta työnjako alueiden ja kuntien välillä on syytä miettiä tarkkaan. Tavoitteiden ja toiminnan fokuksen kommunikointi henkilöstölle ja interaktiivinen yhteydenpito henkilöstön ja kuntalaisten kanssa sekä sote-alueella että kunnissa vaatii rakenteita ja käytäntöjen luomista. Visualisoinnin ja palvelumuotoilun keinoin voi osallistaa eri tahoja kehittämiseen, mutta myös hyödyntää niitä kuntalaisille ja organisaatioiden sisällä tapahtuvassa kommunikoinnissa.

Keskeiset asiakasryhmät ja palveluketjut, joissa kuntien rooli on keskeinen terveyden edistämisen onnistumisessa, on tunnistettava. Palveluketjut ovat toiminnan ohjausta ja toteutettava niin, että myös kunnassa tehtävä hyvinvoinnin edistäminen tehdään näkyväksi ja liitetään osaksi palvelukokonaisuutta. Hyvinvoinnin edistämiseksi sähköiset palvelut hyödyttävät merkittävää osaa väestöstä, joten niiden käyttöönottoa ja kehittämistä kansallisesti on jatkettava.

Esimerkkinä itsehallintoalueen ja kuntien yhteistyökäytäntöjen tarpeellisuudesta on huoli lasten, nuorten ja lapsiperheiden palvelujen kokonaisuudesta. Kuntalaisen näkökulmasta palvelukokonaisuuden pitää olla selkeä niin, että raja alueen ja kunnan toiminnan välillä ei erotu. Lasten, nuorten ja lapsiperheiden hyvinvointia rakennetaan arjen toimintaympäristössä: perheen, neuvolan, koulun (ml. oppilashuolto ja kouluterveydenhuolto), varhaiskasvatuksen ja vapaa-ajan yhteenliittymissä. Yhteisen menetelmäosaamisen – esim. Lapset puheeksi -menetelmä, joka nostaa lapsen hyvinvoinnin keskiöön – lisäksi tarvitaan yhteisiä tavoitteita, työnjaon määrittelyjä ja aitoja yhteistyöympäristöjä. Valtakunnalliset ja alueelliset käytännöt, arviointimenetelmät ja yhteiset mittarit ovat tärkeitä yhteistyön mahdollistajia ja kehityksen suunnan seurannan välineitä.

Samanlaisia haasteita ja rajankäyntejä liittyy nuorisotakuuseen ja pitkäaikaistyöttömien työllistämiseen, maahanmuuttajien kotouttamiseen sekä ikäihmisten palvelukokonaisuuksiin.

Esimerkiksi ikäihmisten hyvinvoinnille ja toimintakyvyn säilymiselle on tärkeää kunnan liikunta- ja kulttuuripalvelut, järjestöjen toiminta ja näistä kumpuava yhteisöllisyyden tunne. Arjen merkitykselliset lähisuhteet tukevat tutkimustenkin mukaan merkittävästi hyvinvointia ja terveyttä. Kunnan toiminta kytkeytyy näiden toimintojen kautta sote-alueen sosiaali- ja terveystalouteen. Esimerkkinä yhteistyökäytäntöjen tarpeesta on mm. muistisairauksien varhainen toteaminen ja riskitekijöihin puuttuminen, liikumäki-ajattelun laajentaminen useampiin toimintoihin, yhteistyö erikoissairaanhoidon ja peruspalvelujen välillä sekä ennaltaehkäisevät palvelut, joista erityisesti monialaisen palveluntarpeen arvioinnin pitäisi toteutua kaikilla tasoilla.

Palvelukokonaisuuksiin liittyy lisäksi yksityisiä ja kolmannen sektorin toimijoita, jotka voivat olla joko itsehallintoalueen tai kunnan yhteistyökumppaneita. Se tuo uuden haasteen, mutta myös mahdollisuuden palvelujen kehittämisessä. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen näkökulmasta on vaara, että ilman selkeän suunnan ja tavoitteen määrittelyä useat palveluun osallistuvat tahot pirstaloivat kokonaisuutta myös asiakasnäkökulmasta ja ennakoiva ja sairauksia ehkäisevä näkökulma unohtuu.

19. 12. Vapaamuotoisia huomioita hallituksen aluelinjauksesta.

Vastaajien määrä: 1

- Uudistuksessa on tunnistettava, mitkä sote-palvelut on toteutettava lähellä palvelujen käyttäjiä. Niiden keskittäminen on perusteltua silloin, kun palvelujen saatavuus ja laadun turvaaminen edellyttävät esim. erityisosaamista tai keskittäminen lisää kustannustehokkuutta.

Kauniaisten kaupunki katsoo, että uudistuksessa tulee huomioida kielellisten palveluiden toteutuminen huomioimalla kielellisten oikeuksien turvaaminen jo itsehallintolainsäädännössä.

Kaksikielisiä kuntia käsittävillä sote-palveluilla järjestävillä itsehallintoalueilla tulee olla esim. vähemmistökielen lautakunta, jonka tehtävänä on muun muassa määrittellä alueen kielellisen vähemmistön palvelujen tarve ja seurata näiden palvelujen saatavuutta ja laatua.

Kaupunki pitää lähtökohtaisesti oikeansuuntaisena ja hyvänä uudistuksena osana sote-ratkaisua valmisteltavana olevaa valinnanvapauslainsäädäntöä. Tämä mahdollistaa sen, että käyttäjä valitsee itse tarvitsemansa palvelut julkisen, yksityisen tai kolmannen sektorin tuottajan välillä. Lopullisesti asiasta on mahdollista lausua vasta, kun valinnanvapauslainsäädännöstä on olemassa nykyistä konkreettisemmat esitykset ja vaikutusten arvioinnit. Uudistuksen jatkovalmistelussa tulee huomioida mm. Ruotsista vastaavasta uudistuksesta saadut kokemukset. Uudistus ei saa johtaa terveyserojen kasvuun ja sitä kautta pidemmällä tähtäimellä suurempiin kokonaiskustannuksiin.

Kuten edellä vastauksissa on myös tuotu esille, on Helsingin seudun kilpailukyvyyn turvaaminen ensiarvoisen tärkeää ja kansallisen edun mukaista. Mikäli itsehallintoalueuudistus ml. sote-uudistus toteutuu, tulee siinä ottaa huomioon Helsingin seudun erityisluonne ja alueelle tarvittavat erityisratkaisut.

20. 13. Vapaamuotoisia huomioita hallituksen rahoituslinjauksesta.

Vastaajien määrä: 1

- Kaupunki ei kannata verotusoikeuden antamista itsehallintoalueille. Uudistus ei saa johtaa kokonaisveroasteen nousuun eikä verotulontasauksen kiristymiseen. Uudistuksessa ei myöskään saa syntyä tilannetta että Uudenmaan väestörikas itsehallintoalue joutuu rahoittamaan muiden itsehallintoalueiden toimintaa.

Uudistuksessa on huolehdittava ja varmistuttava siitä, että nykyinen kuntien verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasausjärjestelmä tasaa vain kuntien rahoitusvastuulle jäävien palvelujen rahoitusta.

Koko Uudenmaan alueen ja erityisesti Helsingin seudun esim. työllisyyteen, maahanmuuttoon, segregaatioon ja asumiseen liittyvät erityistekijät, jotka lisäävät alueen kuntien kustannuksia ja palvelutarvetta, on huomioitava uudistuksen rahoitusratkaisuisissa.

Mahdolliset omaisuuden siirrot kunnilta itsehallintoalueille tai käyttöomaisuuden vuokraus on tehtävä yhtenäisin perustein. Omistuksia siirrettäessä kunnilta itsehallintoalueille, tämän tulee tapahtua markkinaehtoisesti ja omaisuuden mukaan. Sikäli kun omaisuutta vuokrataan, sen on myös tapahduttava markkinahinnoin. Omaisuusjärjestelyissä kuntia tulee kohdella tasapuolisesti, riippumatta tasearvosta ja siitä onko omaisuus kuntien taseessa tai osana konserniyhteisöjen taseita.

Eläkevastuut tulee huomioida täysimääräisesti kunnille henkilökunnan siirtojen yhteydessä.